

LIELĪŠANĀS AR KRUSTU

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Gal. 6:11-18, Rom. 6:1-6, 12:1-8, 2. Kor. 4:10, 5:17, 11:23-29

ATMIŅAS PANTS:

„Bet es no savas puses negribu lielīties, kā tikai ar mūsu Kunga Jēzus Kristus krustu, ar ko man pasaule ir krustā sista un es pasaulei.” (Gal. 6:4)

Šis galatiešu vēstules pētījums ir spraigs, tāpēc ka pati vēstule ir spraiga. Zinot savu aicinājumu, zinot patiesību, ko Pāvils sludināja (viņš vairākas reizes uzsver, ka patiesība nāca no Kunga), Pāvils rakstīja ar Vecās Derības praviešu Jesajas, Jeremijas un Hozejas iedvesmotu dedzību. Tieši tāpat, kā viņi savā laikā lūdz Dieva tautu atgriezties no grēkiem, šeit Pāvils uz to pašu aicina sava laika cilvēkus.

Nav svarīgi, cik atšķirīgi bija apstākļi, Jeremijas vārdus varēja attiecināt uz galatiešiem tikpat viegli kā uz tiem Dieva ļaudīm, kas dzīvoja tajos laikos: „Bet, kas grib lielīties, lai lielās ar savu atziņu, ka viņš Mani pazīst un zina, ka Es esmu Tas Kungs, kas uztur virs zemes žēlastību, patiesību un taisnību; jo uz tādiem Man ir labs prāts, saka Tas Kungs.” (Jer. 9:23, 24)

Nekur mūsu „godājamā” cilvēciskā gudrība, mūsu bagātības un mūsu spēks neparādās skaidrāk visā savā niecībā un tukšumā kā Kristus krusta priekšā, uz kuriem Pāvils norāda savā vēstulē noklīdušajam ganāmpulkam Galatijā.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 31. decembrī.

AR PAŠA PĀVILA ROKU

Salīdzini Pāvila noslēdzošos vārdus ar Gal. 6:11-18 ar atvadu vārdiem, ko viņš raksta citās vēstulēs. Kas tām ir kopīgs un kas atšķirīgs? (Skat. Vēstuli romiešiem, 1. un 2. Korintiešiem, Efeziešiem, Filipiešiem, Kolosiešiem un 1. un 2. Tesalonīķiešiem.) _____

Pāvila atvadu vārdi nav vienmēr vienādi, bet tajos ir daudz kopīgu elementu: 1) sveicieni atsevišķām personām; 2) pārliecinošs noslēdzošais apgalvojums; 3) personīgs paraksts un 4) noslēdzošie svētību vārdi. Ja šīs tipiskās iezīmes salīdzina ar Pāvila noslēguma vārdiem vēstulē galatiešiem, redzam divas nozīmīgas atšķirības.

Pirmkārt, atšķirībā no citām Pāvila vēstulēm, vēstule galatiešiem nesatur personīgus sveicienus. Kāpēc? Tāpat kā ierastās pateicības trūkums vēstules sākumā, arī šī var būt tālāka norāde uz saspīlētajām attiecībām starp Pāvilu un galatiešiem. Pāvils ir pieklājīgs, bet formāls.

Otrkārt, mums vajadzētu atcerēties, ka Pāvilam bija ieradums diktēt savas vēstules rakstvedim (Rom. 16:22). Beigās viņš bieži paņēma pats rokās spalvu un uzrakstīja dažus vārdus pats ar savu roku. (1. Kor. 16:21) Un atkal vēstulē galatiešiem Pāvils novirzās no šī ieraduma. Paņēmis spalvu no rakstveža, Pāvils vēl joprojām ir nobažījies par situāciju Galatijā, un viņš uzraksta vairāk nekā parasti. Viņš vienkārši nespēj noliekt spalvu, kamēr vēlreiz nav lūdzis galatiešus nogriezties no saviem muļķīgajiem ceļiem.

Gal. 6:11 Pāvils uzsver, ka viņš vēstuli ir rakstījis ar lieliem burtiem. Mēs patiešām nezinām, kāpēc. Daži prāto, ka Pāvils šeit nerunā par burtu lielumu, bet par to kroplo formu. Viņi izsaka domu, ka varbūt Pāvila rokas bija vai nu sakropļotas vajāšanās vai raupjas no telšu taisīšanas, ka viņš nespēja uzrakstīt precīzus burtus. Citi uzskata, ka viņa komentārs ir vēl viens pierādījums viņa sliktajai redzei. Lai gan abi uzskati ir iespējami, šķiet, daudz mazāk spekulatīvi būtu vienkārši secināt, ka Pāvils ar nolūku rakstīja ar lieliem burtiem, lai uzsvērtu un pasvītrotu savu domu, līdzīgi kā mēs uzsveram svarīgu vārdu vai ideju, pasvītrojot to, rakstot slīprakstā vai ar lielajiem burtiem.

Lai arī kāds būtu iemesls, Pāvils noteikti gribēja, lai lasītāji pievērs uzmanību viņa brīdinājumiem un pamācībām.

LEPOTIES AR TO, KAS NOTICIS PIE MIESAS

Izlasi Gal. 6:12, 13. Ko Pāvils pasaka šajos pantos? _____

Lai gan iepriekš Pāvils bija devis mājienu par savu pretinieku plāniem un motīvu (skat. Gal. 1:7, 4:17), viņa piezīmes Gal. 6:12, 13 ir pirmie precīzi formulētie komentāri par viņa oponentiem. Viņš apraksta viņus kā tādus, kas grib „ārēji labi izskatīties” (ESV). Frāze „ārēji labi” grieķu valodā burtiski nozīmē “uzlikt labu seju”. Patiesībā vārds „seja” grieķiski ir tas pats, kas aktiera maska, un šis vārds pat tika lietots tēlaini, runājot par lomu, ko tēloja aktieris. Citiem vārdiem sakot, Pāvils pasaka, ka šie cilvēki bija kā aktieri, kas meklē skatītāju atzinību. Kultūrā, kas balstīta uz pagodinājumu un apkaunojumu, svarīga ir atbilstība, un tie, kas māca maldus, šķiet, cenšas uzlabot savu pagodinājuma reitingu citu jūdu priekšā Galatijā un arī Jeruzalemē.

Pāvils izsaka svarīgu domu par vienu no viņu motīviem – vēlmi izvairīties no vajāšanām. Lai gan vajāšanas ir saprotamas vairāk to dramatiskajās formās, kas saistītas ar fizisku vardarbību, tās var būt tikpat postošas arī „maigākās” formās – mocīšanās un izstumšanās. Pāvils un citi dedzīgi fanātiķi Jūdejā agrāk bija fiziski vajājuši (Gal. 1:13), bet arī vēlāk viņiem bija sava ietekme uz kristiešiem.

Jūdu reliģiskajiem vadītājiem vēl joprojām bija nozīmīga politiska ietekme daudzās sfērās. Viņiem bija oficiāla Romas atļauja, tāpēc daudzi jūdu ticīgie dedzīgi centās saglabāt labas attiecības ar viņiem. Apgraizot pagānus un mācot viņiem ievērot Toru, nemiernieki Galatijā varēja atrast kopīgu valodu ar vietējiem jūdiem. Tas nodrošināja viņiem ne tikai draudzīgu kontaktu ar sinagogu, bet tā viņi varēja stiprināt savas saites ar jūdu ticīgajiem Jeruzalemē, kam aizvien auga aizdomas par darbu, kas tika darīts ar pagāniem (Ap. d. 21:20, 21). Nav šaubu, ka viņu rīcība savā ziņā varēja padarīt liecību jūdiem efektīvāku.

Lai arī kāda bija situācija, par ko Pāvils šeit runā, viņa doma ir skaidra: „Bet visi, kas grib svētbijīgi dzīvot Kristū Jēzū, arī tiks vajāti.” (2. Tim. 3:12)

Padomā par iemeslu, kāpēc šie cilvēki mācīja maldus. Tas izklausās saprātīgi, pārdomāti. Ko tam vajadzētu mums liecināt, ka pat „vislabākie” motīvi var mūs novirzīt no ceļa, ja mēs neesam uzmanīgi? Kad tu pēdējo reizi nonāci pie secinājuma, ka ar pareiziem motīviem dari nepareizas lietas? _____

LIELĪTIES AR KRUSTU

„Bet es no savas puses negribu lielīties, kā tikai ar mūsu Kunga Jēzus Kristus krustu, ar ko man pasaule ir krustā sistā un es pasaulei.” (Gal. 6:14)

Atklājis motīvus, kas dažus ir mudinājis iestāties par apgaizīšanu, Pāvils pēdējo reizi atklāj galatiešiem savu evaņģēlija vēsti, lai gan tikai kopsavilkuma formā. Pāvilam evaņģēlijs ir balstīts uz diviem pamatprincipiem: 1) centrā ir krusts (14. p.) un 2) taisnošanas doktrīna (15. p.). Šodienas tēmā pievērsīsimies pirmajam.

Dzīvojot 21. gadsimtā, ir grūti aptvert šoku, ko Pāvila komentāri par krustu (Gal. 6:14) sākotnēji izteica. Mūsdienās Kristus krusts ir pierasts un iemīļots simbols, kas lielākajai daļai cilvēku izsauc pozitīvas jūtas. Pāvila dienās krusts nebija kaut kas, ar ko lielīties, bet gan kaut kas, ko nicināt. Jūdiem doma par krustā sistu Mesiju bija uzbrukums, un romieši krustā sišanu uzskatīja par tik pretīgu, ka tas pat netika minēts kā Romas pilsoņiem piemērots soda veids.

Nicinājums, ar kādu senā pasaule raudzījās uz Kristus krustu, ir skaidri redzams agrīnajos zīmējumos, kur attēlota krustā sišana. Kāds sens grafiti, kas datēts ar agrīno 2. gadsimtu, attēlo krustā sišanu cilvēkam ar pērtiķa galvu. Zem krusta un blakus zīmējumam, kurā attēlots cilvēks ar pielūgsmē paceltām rokām, ir uzraksts: „Aleksandrs pielūdz savu dievu.” Doma ir skaidra: Kristus krusts tiek uzskatīts par smieklīgu. Šajā kontekstā Pāvils drosmīgi paziņo, ka viņš nelielās ne ar ko citu, kā tikai ar Kristus krustu!

Kādas izmaiņas Kristus krusts ienesa Pāvila attiecībās ar pasauli? Gal. 6:14, Rom. 6:1-6, 12:1-8, Fil. 3:8. _____

Ticīgajam Kristus krusts izmaina visu. Tas izaicina mūs ne tikai izvērtēt, kā mēs redzam sevi, bet arī kādas ir mūsu attiecības ar pasauli. Pasaule – šis jaunais laikmets un viss, ar ko tas ir saistīts (1. Jāņa 2:16) – ir pret Dievu. Tāpēc, ka mēs esam miruši ar Kristu, pasaulei vairs nav tā verdzinošā spēka, kas tai reiz bija pār mums, un vecās dzīves, ko mēs reiz dzīvojām pasaulē, vairs nav. Sekojot Pāvila līdzībai, plaīsaī starp ticīgo un pasauli vajadzētu būt tādaī, it kā abi būtu viens otram miruši.

Ko krusts ir izdarījis, kas ir ietekmējis tavas attiecības ar pasauli? Kādu izmaiņu tas ir ienesis tavā dzīvē? Kas tavā dzīvē tagad ir citāds, nekā pirms tu iepazīni Kungu, kurš ir nomiris par tevi? _____

JAUNS RADĪJUMS

Uzsvēris Kristus krusta centrālo lomu kristieša dzīvē, Pāvils tagad uzsver otro fundamentālo viņa evaņģēlija vēsts doktrīnu: taisnošanu ticībā.

Kā jau mēs visu ceturksni redzējām, Pāvils pretstata apgraizišanu un evaņģēliju. Tomēr viņš nenostājas pret šo rīcību kā tādu. Pāvils ir izteicis dažus spēcīgus apgalvojumus pret apgraizišanu (skat. Gal. 5:2-4), bet viņš negrib, lai galatieši domātu, ka būt neapgraizītam ir Dievam patīkamāk nekā būt apgraizītam. Ne jau to viņš vēlas pateikt, jo, kaut ko nedarot, cilvēks var būt tikpat formāls, kā kaut ko darot. Garīgi spriežot, apgraizišanas jautājums pats par sevi ir nederīgs. Patiesa reliģija nesakņojas ārējā uzvedībā, bet cilvēka sirds stāvoklī. Kā teica pats Jēzus, cilvēks no ārpuses var izskatīties brīnišķīgi, bet iekšpusē būt garīgi vājš (Mat. 23:27).

Ko nozīmē būt jaunam radījumam? Gal. 6:15, 2. Kor. 5:17. Kā tu pats esi piedzīvojis/-usi, ko tas nozīmē? _____

„Ktisis” ir grieķu vārds, kas tulkots kā „radījums”. Tas var attiekties gan uz atsevišķu „radījumu” (Ebr. 4:13), gan uz visu „radību” (Rom. 8:22). Citā gadījumā šis vārds nozīmē Radītāja darbību. Tieši to Pāvils grib pateikt. Kļūšana par „jaunu radījumu” nav nekas tāds, ko var panākt ar cilvēka pūlēm, vai tā būtu apgraizišana, vai kaut kas cits. Jēzus par šo procesu runā kā par „jaunpiedzimšanu” (Jāņa 3:5-8). Tas ir dievišķs akts, kur Dievs paņem cilvēku, kas ir garīgi miris, un iedveš viņā garīgu dzīvību. Tā ir vēl viena metafora, kas apraksta glābšanu, ko Pāvils parasti sauc par taisnošanu ticībā.

Pāvils par šo jaunradīšanas piedzīvojumu sīkāk runā 2. Kor. 5:17. Šajā pantā Pāvils paskaidro, ka kļūt par jaunu radījumu nozīmē daudz vairāk nekā vienkārši izmainīt mūsu statusu Debesu grāmatās, tas ienes izmaiņas mūsu dzīvē šodien. Kā saka Timotejs Džordžs, tas „ietver visu atgriešanās procesu: Svētā Gara atjaunojošo darbu, kas vada uz nožēlu un ticību, un ikdienas pakļaušanās un atdzīvināšanas procesu, nepārtrauktu augšanu svētumā, kas vada saskaņā ar Kristus līdzību”. („Galatieši”, 438. lpp.)

Kļūšana par jaunu radījumu nav tas, kas mūs taisno. Šī radikālā izmaiņa toties ir nekļūdīga liecība par to, ko nozīmē būt taisnotam. _____

NOSLĒGUMA PIEZĪMES

Gal. 6:16-18

Pāvils svētī tos, kas, kā viņš saka, „dzīvos pēc šī likuma” (Gal. 6:16, jaunais latv. tulk.). Nemot vērā kontekstu, kā tu domā, par kādu „likumu” Pāvils runā? _____

Vārds, kas tulkots kā „likums”, burtiski attiecas uz taisnu nūju vai stieni, ko lietoja mūrnieki vai galdnieki, lai nomēritu garumu. Vārds ir ieguvis arī pārnesto nozīmi, kas attiecas uz noteikumiem vai standartiem, pēc kuriem cilvēks kaut ko novērtē. Piemēram, kad runā par Jaunās Derības kanonu, cilvēki domā par 27 Jaunās Derības grāmatām, kas tiek uzskatītas par autoritatīvām, lai noteiktu gan to, kam mēs ticam, gan arī draudzes rīcību. Tāpēc, ja mācību nevar saskaņot ar to, kas ir atrodams šajās grāmatās, tad tas netiek pieņemts.

Kas ir tās „Kunga Jēzus rētas”, ko Pāvils nes savā miesā? Ko viņš domā, sakot, ka tādēļ nevienam nevajadzētu „darīt viņam raizes”? Vai Gal. 6:14 palīdz atbildēt uz šo jautājumu? Gal. 6:17, 2. Kor. 4:10, 11:23-29. _____

Vārds „rētas” nāk no grieķu vārda „stigmata”, no kura ir cēlies arī angļu vārds „stigma” – iededzināta zīme, kauna traips. Iespējams, ka Pāvils šeit runā par vispārējo praksi iededzināt vergiem viņu saimnieka zīmi, lai varētu viņus identificēt, vai arī par dažām mistiskām reliģijām, kuras piekritēji iededzina sev zīmi, kas apliecina viņu nodošanos. “Ar Jēzus Kristus rētām Pāvils, bez šaubām, domājis rētas uz savas miesas, kas radušās no vajāšanām un grūtībām (skat. 2. Kor. 4:10, 11:24-27). Viņa pretinieki tagad uzstāj, lai atgrieztie pagāni pieņem apgraizīšanas zīmi kā apliecinājumu viņu padevībai jūdaismam. Bet Pāvilam ir zīmes, kas norāda, kā vergs viņš ir kļuvis, un viņam nav citas pieredzes, kā vien Kristum. (..) Rētas, kuras Pāvils ir saņēmis no saviem ienaidniekiem, atrodoties sava Meistara kalpībā, daļrunīgi runā par viņa nodošanos Kristum.” (SDA Bībeles komentāri, 6. sēj., E. Vaitas komentārs, 989. lpp.)

Kādas fiziskas vai citādas „rētas” tev ir tavas ticības Jēzum dēļ? Citiem vārdiem, ko tava ticība tev ir maksājusi? _____

TĀLĀKĪEM PĒTĪJUMIEM:

„Golgātas krusts izaicina un beigās pārspēs visus zemes un elles spēkus. Krusts ir visas ietekmes centrs, un no tā nāk visa ietekme. Tas ir lielais pievilkšanas centrs, jo pie tā Kristus atdeva Savu dzīvību par cilvēci. Šis upuris tika pienests, lai atjaunotu cilvēku viņa sākotnējā pilnībā. Jā, pat vēl vairāk, tas tika pienests, lai piešķirtu viņam pilnīgu rakstura pārmaiņu, padarot viņu par vairāk nekā uzvarētāju. Tie, kas Kristus spēkā uzvar lielo Dieva un cilvēku ienaidnieku, Debesu pagalmos ieņems vietu starp eņģeļiem, kas nekad nav krituši. Kristus pasludina: „Kad Es tikšu paaugstināts no zemes, es visus vilkšu pie sevis.” Ja krusts neatrod ietekmi savā labā, tad tas to rada. Paaudzi pēc paaudzes patiesība šim laikam ir atklāta kā tagadējā patiesība. Kristus pie krusta bija starpnieks, ar kura palīdzību satikās žēlastība un patiesība, taisnība un miers skūpstīja viens otru. Šie ir līdzekļi, kuriem ir jāaizsniedz pasaule. (MS 56, 1899)” (SDA Bībeles komentāri, 6. sēj., E. Vaitas komentārs 1113. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kādu nozīmi tu saskati tam, ka Pāvils iesāk un nobeidz savu vēstuli ar atsaukšmi uz Dieva žēlastību? Salīdzini Gal. 1:3 un 6:18.

2. Pāvila apgalvojuma „krustā sists pasaulei” gaismā, kādām attiecībām ar pasauli kristiešiem vajadzētu būt mūsdienās? Kā kristiešiem vajadzētu attiekties pret jautājumiem, kas saistīti ar vidi, rasismu, abortiem utt., ja jau viņi ir miruši pasaulei?

3. Kā cilvēks var zināt, vai viņš ir „jauns radījums”, kā raksta Pāvils?

4. Pamatojoties uz to, ko tu esi mācījies/-usies šajā ceturksnī, kā tu apkopotu Pāvila uzskatus par sekojošiem tematiem: bauslība, bauslības darbi, taisnošana ticībā, Vecā un Jaunā Derība, Kristus darbs un kristieša dzīves raksturs?

KOPSAVILKUMS:

Patiesa reliģija nav ārēja uzvedība, bet sirds stāvoklis. Kad sirds ir pakļauta Dievam, cilvēka dzīve arvien vairāk un vairāk atspoguļo Kristus raksturu, viņam vai viņai augot ticībā. Sirdij ir jābūt pakļautai Kristum. Ja tas būs, tad sekos arī viss pārējais.